

गजभक्षक पु० गजो भक्षकोऽस्य । अश्वत्यष्ट्ये राजनि० ।
 गजभक्ष्या स्त्री गजेन भक्ष्या । शङ्खकीर्ण्ये अमरः । गजेन
 भक्ष्यते कर्मणि वज् । गजभक्ष्या तत्कार्ये स्त्री शब्दरत्ना० ।
 गजमण्डली स्त्री गजानां सन्निवेशनभेदेन मण्डली परिवेशः
 वेष्टनाकारपरिधिः । गजानां सन्निवेशनविशेषेण परि-
 धिरूपे वेष्टने । स्त्रायै व. हुलः । तत्कार्ये । “चन्द्रा-
 कृतोनि गजमण्डलिकाभिरुच्चैः” भाषः । इत० । २ गज-
 उम्बहे च ।

गजमाचल पु० स्त्री मच-कलकने वज् भाषः । गजस्य माचं
 माचं लुनाति लू-बा० ड । १ सिंहे हारा० स्त्रियां
 जातित्वात् ङीप् ।

गजमुक्ता स्त्री गजे तत्कुम्भे जाता मुक्ता । हस्तिमुक्ताजाते
 मुक्ताभेदे “मुक्ताफलैः किशरिषां किराता” कुमा० व्या० म-
 क्षिमायष्टतवाक्यम् “करीन्द्रजैर्मूतवराहशङ्खमत्प्राहिमु-
 क्तागुह्वरेणुजानि । मुक्ताफलानि प्रथितानि लोके देवां तु
 मुक्तागुह्वरेण भूरि” मुक्तैव स्त्रायै क ठज् । गजमौक्ति
 कस्यत्वम् । “गजमौक्तिकावलिभुतेन वक्षसा” किरा० मक्षि-
 माचतद्व्या० करिषां मुक्तायोनिस्ते प्रमाद्यभाङ्गागव्यः
 “जीमूतकरिमत्प्राहिर्वंशशङ्खवराहजाः । मुक्तागुह्वरा-
 विष्टेया अष्टौ मौक्तिकयोनयः” ।

गजमुख पु० गजस्य मुखं मुखमस्य । १ गणेशे यथा च
 तस्य तन्मुखसुखता तथा इमाननशब्दे ऽट् । पु० उक्ता ।
 “प्रमथाधिपो गजमुखः” ढह० ङ० ५८ अ० । गजवदनाद-
 योऽप्यत्र ।

गजमोटन पु० स्त्री गजं मोटयति चु० मुट-मोदे ल्यु ।
 १ सिंहे शब्दभा० । स्त्रियां जातित्वात् ङीप् ।

गजवल्लभा स्त्री इत० । १ वल्लवीजायां गिरिकदल्यां, २ शङ्ख-
 क्वाच्च राजनि० ।

गजवीथी स्त्री उत्तरमार्गस्य “रोहिण्याङ्गान्मृगशिरो गज-
 वीथ्यभिधीयते” इत्युक्ते १ नक्षत्रत्रये । खगोलशब्दे २४५ ।
 पु० विवृतिः । इत० । २ गजानामावली च ।

गजशिखा स्त्री गजानां शिखा । गजशालनाभ्यासे “तदेव
 गजशिखायां नीतिशालेषु पारगः” भा० व्या० १०८ अ० ।

गजशिरस् पु० गजस्य शिर इव शिरोऽस्य । १ दैत्यभेदे
 “गजोदरो गजशिरा गजस्तम्भो गजेक्षयः” हरिवं० २४०
 अ० । गजस्य तन्नामाशिरस्य वा शिरः शिरोऽस्य । २ गणेशे
 च । इमाननशब्दे ऽट् । पु० गजाननशब्दे च दृश्यम् ।

गजसाङ्गय पु० गजेन हस्तिनामकन्दपेण सहित आङ्गये

यस्य । हस्तिनापुरे (दिक्षी) । “निर्ययुर्गजसाङ्गयात्
 भा० व० १ अ० । गजाङ्गयमप्यत्र न० ।

गजस्तम्भ पु० गजस्य स्तम्भ इव स्तम्भोऽस्य । दैत्यभेदे गज
 शिरःशब्दे ऽट् । दृश्यम् । गजवत् संहितस्तम्भे उत्तम-
 पुरुषलक्षणयुते च ।

गजाख्य पु० गजं गजकर्णमात्रप्राप्ति पक्षेण ज्ञा + ख्या - क ।
 १ चक्रमर्ददृष्टे राजनि० । तस्य पक्षस्य गजकर्णं तस्या-
 कारत्वात् तथात्वम् । २ गजतुल्यनामनि हस्तिनापुरे न ।

गजाग्रणी पु० इत० । ऐरावते हस्तिनि शब्दर० ।

गजाजीव पु० गजैस्तत्प्राणनादिभिराजीव्यते जीव-वज् ।
 १ हस्तिपालके हेमच० ।

गजाण्ड न० गजस्याण्डमिव भ्रूयं यस्य । १ पिण्डभूले राजनि० ।
 गजादिनामन् (मा) स्त्री गज इति शब्दश्चादौ यस्य ता-
 दृशं नामास्य वा ङाप् । गजपिप्पल्याम् “काला-
 म्बतायिष्य पुनर्नवार्कगजादिनामाकरहाटकुहः” सुश्रुतः ।

गजानन पु० गजस्याननमाननं यस्य । १ गणेशे अमरः ।
 इमाननशब्दे ऽट् । पु० दृश्यम् । कन्दपु० गणेशख० ११ अ० ।

अन्यथा तस्य गजाननता वर्णिता तत्र गणेशस्य मस्तक-
 न्यूनतयोत्पत्तौ पुरा शिवस्मिन्नेन कैलासे स्थापितेन गजा-
 सुरमस्तकेन मुखयोजनं तेन कृतमित्युक्तं यथा “गुरुवाच
 अवतारो यदि हतः साधुत्वाणाय भो विभो । । प्रकाश-
 यागु वदनं सर्वेषां शोकनाशनम् । नयस्य सर्वदेवाना-
 मानन्दं हृदयं प्रभो । । शिव उवाच । प्रत्युवाच गुरुः
 पुत्रः पार्वत्या हीनमस्तकः । शिशुरवाच । भक्षेयास्ते न
 राक्षसा ते प्रपत्तौ चरणौ यदा । तदाशौचं त्वया दत्ता-
 तस्मै राक्षो गुरो ! सदा । गजयोनौ जनिर्हस्तिः शिव-
 हस्तादुदीरिता । तस्मिन्मभवत् तस्य विद्यते चास्म-
 स्तकः । पूज्यमानं शिवेनास्ते गुरुणादण्डः गुणोभनः ।
 अवतारकरोऽसौ मे गुरोऽस्ति भविता सुखम् । शिव उवाच
 आसुर्यपूर्णं हृदयो गुरुरुच्ये पुनः शिशुम् । गुरु उवाच ।
 भगवन् ! विश्वरूपोऽसि त्रिकालोऽसि त्रैलोक्येश्वरः । मया य-
 द्दितं तस्मै त्वया ज्ञातं यतः प्रभो ! । अहवीरसद-
 यन्ते परिच्छेदुं न च क्षमः । नृत्वं व ब्रह्मणः पुत्रो
 नारदस्तत्र चाब्रवीत् । नारद उवाच ।

“एवमेवावतीर्थोऽसि हीनमूर्ध्ना कथं प्रभो ! । अथवा
 बालरूपस्य क्षिप्तने केन तस्मिन् । एतन्मे संशयं क्षिप्ति
 कथया परमेश्वर ! । शिव उवाच । निधीय नारदीं
 वाणीमुवाच शिशुरुच्यैः । शिशु उवाच । शिन्दूरः कोऽपि